

INFRASTRUCTURES.CAT

**MANUAL DEL COORDINADOR DE SEGURETAT I SALUT
EN FASE D'EXECUCIÓ D'OBRA**

ÍNDEX

1.- OBJECTE DEL MANUAL I RESPONSABILITATS DEL COORDINADOR DE SEGURETAT I SALUT	4
1.1.- Objecte del Manual.....	4
1.2.- Responsabilitats del Coordinador de Seguretat i Salut en fase d'execució d'obra	4
2.- DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS OBJECTE DEL CONTRACTE	6
2.1.- Tasques prèvies a l'inici de les obres.....	6
2.1.1.- Reunió d'inici d'Obra.....	6
2.1.2.- Comunicació d'obertura del Centre de Treball	6
2.1.3.- Aprovació del Pla de Seguretat i Salut	7
2.1.4.- Planificació de la coordinació en fase d'execució.	7
2.1.5.- Reunions de seguretat.....	7
2.1.6.- Gestió d'emergències	8
2.2.- Tasques durant l'execució de l'obra.....	8

1.- OBJECTE DEL MANUAL I RESPONSABILITATS DEL COORDINADOR DE SEGURETAT I SALUT

1.1.- Objecte del Manual

L'objecte d'aquest Manual és la regulació de les bases d'actuació mínimes per l'execució de les funcions de Coordinació de Seguretat i Salut contractats per part de INFRAESTRUCTURES DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, S.A.U. (en endavant Infraestructures.cat) durant l'execució de les obres.

Infraestructures.cat lliurarà al Coordinador de Seguretat i Salut (en endavant "Coordinador") tota aquella documentació necessària per tal d'executar la seva funció.

En concret, i sense que sigui limitatiu, el Coordinador haurà de prendre com a base per a desenvolupar els treballs encarregats:

- Contracte entre Infraestructures.cat i el Contractista i els seus annexes
- Projecte constructiu, incloent l'Estudi de Seguretat i Salut
- Pla de Seguretat i Salut del Contractista.

1.2.- Responsabilitats del Coordinador de Seguretat i Salut en fase d'execució d'obra

El Coordinador gaudeix de les més àmplies facultats per a poder complir amb la màxima efectivitat les funcions relacionades al Reial Decret 1627/97, motiu pel qual, el Contractista haurà de donar-li coneixement i informar-lo de totes aquelles previsions o actuacions que dugui a terme que afectin o puguin afectar al seu àmbit de responsabilitats.

El paper del Coordinador durant l'execució de l'obra, a grans trets, serà:

- Fer conèixer a tots els participants de l'obra les seves obligacions i responsabilitats al respecte de la prevenció de riscos laborals durant l'execució de l'obra.
- Evitar els conflictes que es puguin presentar en temes de seguretat i salut durant l'execució de l'obra, actuant preventivament.
- Planificar la seguretat i salut de l'obra.
- Planificar la coordinació de seguretat i salut en fase d'execució d'obra.
- Coordinar l'aplicació dels principis generals de prevenció i de seguretat

Amb aquest objecte, el Coordinador haurà d'estar assabentat amb suficient antelació de les decisions tècniques i d'organització que s'hagin d'implantar, per a concertar els mitjans i els esforços, intencions i objectius dels contractistes, subcontractistes i treballadors autònoms.

- Decisions tècniques

Aquests principis s'aplicaran quan es prenguin decisions tècniques per part de la direcció d'obra/execució (en endavant, "Direcció facultativa") i d'organització, amb la finalitat de planificar els diferents treballs o fases del treball que s'hagi de desenvolupar simultània o successivament.

- Estimar la durada

També s'aplicaran quan s'aprecii la durada requerida per a la execució dels diferents treballs o fases de treball.

El Coordinador, amb la informació prèviament esmentada, podrà estimar la durada dels treballs preveient quines tasques seran simultànies o successives i quines seran executades per cada una de les empreses i treballadors autònoms que participin a l'obra.

El Coordinador, com a part integrant de la Direcció facultativa a tots els efectes, també ha de participar en les decisions tècniques i d'organització pròpies de l'obra, comprovant que han estat tinguts en consideració els principis de l'acció preventiva, que no vol dir que hagi de prendre ell les decisions que són competència de la

resta de la Direcció facultativa. Conseqüentment, les seves actuacions s'emmarquen en l'organització en la que s'integra.

- Coordinar les activitats de l'obra

El Coordinador haurà de coordinar les activitats de l'obra per a garantir que els contractistes i, si s'escau, els subcontractistes i els treballadors autònoms apliquin de manera coherent i responsable els principis de l'acció preventiva durant l'execució de l'obra i, en particular, a les tasques o activitats específiques o principis generals aplicables durant l'execució de l'obra (recollits a l'article 10 del RD 1627/1997).

El Coordinador actuarà per evitar possibles coactivitats que puguin esdevenir entre les diferents activitats de l'obra.

- Aprovar el Pla de seguretat i salut

És responsabilitat del Coordinador aprovar totalment, parcial o de forma condicionada el Pla de seguretat i salut elaborat pel Contractista i, si s'escaigués, aprovar les modificacions que es vagin introduint al mateix en forma d'annexes. Aquestes aprovacions cal documentar-les aixecant-ne acta

- Organitzar la coordinació d'activitats empresarials

El Coordinador organitzarà la coordinació d'activitats empresarials prevista a l'article 24 de la Llei de Prevenció de Riscos Laborals L. 31/95.

El Coordinador organitzarà aquesta coordinació, iniciant-la, impulsant-la, articulant-la i vetllant pel seu correcte desenvolupament, amb un estret contacte amb el Contractista.

La coordinació es farà en reunions entre les empreses i treballadors autònoms que intervinguin a l'obra, deixant constància documental d'allò tractat a les mateixes. En aquestes reunions les empreses participants exposaran els seus plans de prevenció amb la finalitat d'analitzar-los de forma conjunta i de poder detectar les possibles coactivitats entre els mateixos, amb l'objecte d'adoptar mesures que evitin els riscos motivats per aquestes esmentades coactivitats. Tanmateix haurà de comprovar que, els mètodes de treball que tinguin previst desenvolupar tots els que formin part de l'obra, no siguin contradictoris ni incompatibles entre si.

La Direcció facultativa de la qual forma part serà participi de tots aquests coneixements a través del Coordinador.

- Coordinar les accions i funcions de control de l'aplicació correcta dels mètodes de treball

Un cop planificada la seguretat de l'obra, el Coordinador haurà d'establir un seguiment sobre el desenvolupament de la mateixa, amb la finalitat de que es duguin a terme tal i com es va preveure, d'acord amb el previst al Pla de Seguretat i Salut.

Per aquesta finalitat el Coordinador planificarà els corresponents mecanismes de control, que podran ser:

- Realització d'inspeccions periòdiques.
- Realització de reunions de seguretat, entre d'altres.

- Control d'accés

El Coordinador haurà d'adoptar les mesures necessàries per que només les persones autoritzades puguin accedir a l'obra. Amb aquesta finalitat haurà de validar i supervisar el procediment proposat pel Contractista, pel control d'accés a l'obra tant de persones com de vehicles.

El Coordinador de Seguretat i Salut controlarà i revisarà la documentació de tots els treballadors de les empreses contractistes i subcontractistes presents a l'obra, que hagin de ser autoritzats per accedir a l'obra abans del seu accés a la mateixa.

La documentació a revisar es:

- TC1 i TC2 on figuri inscrit el treballador.
- Certificat d'aptitud metge del treballador.
- Certificat de la formació en Prevenció de riscos Laborals, la genèrica i l'específica pel seu lloc de treball segons determini la normativa vigent.
- Certificat d'haver rebut la informació efectuada pel contractista i/o subcontractista dels riscos específics de l'obra.
- Document d'autorització d'us de maquinària i/o màquines eines.
- Certificat de recepció per part del treballador dels EPI's corresponents i de l'ensinistrament pel seu ús.

Un cop revisada la documentació i trobada correcta el Coordinador procedirà a autoritzar l'accés del treballador a l'obra. Sense aquest requisit cap treballador podrà accedir a l'obra.

En els casos que per circumstàncies pròpies de l'obra, aquesta hagi de romandre oberta podent accedir a ella vehicles i persones no autoritzades, es prendran les mesures necessàries de senyalització, protecció i control d'accés.

El Coordinador vetllarà perquè el Contractista tingui cura de:

- El manteniment de l'obra en bon estat d'ordre i neteja
- L'elecció de l'emplaçament dels llocs de treball i àrees de treball, tenint en consideració les condicions d'accés, i la determinació de les vies o zones de desplaçament o circulació.
- La manipulació dels diversos materials i la utilització dels mitjans auxiliars.
- El manteniment, el control previ a la posada en servei i el control periòdic de les instal·lacions i dispositius necessaris per l'execució de l'obra, a fi de corregir els defectes que pugin afectar a la seguretat i salut dels treballadors.
- La delimitació i el condicionament de les zones d'emmagatzematge i dipòsit dels diversos materials, en particular si es tracta de matèries o substàncies perilloses.
- La recollida de materials perillosos utilitzats.
- L'emmagatzematge i l'eliminació o evacuació de residus i enderrocs
- L'adaptació, d'acord amb l'evolució de l'obra, del període de temps efectiu que ha de dedicar-se als diversos treballs o fases de treball.
- La cooperació entre els contractistes, subcontractistes i treballadors autònoms.
- Les coactivitats amb qualsevol tipus de treball o activitat que s'efectuï en l'obra o a prop del lloc de l'obra.

2.- DESENVOLUPAMENT DELS TREBALLS OBJECTE DEL CONTRACTE

D'acord amb la Recomanació 1/2009, de 30 de juliol, del Ple de la Junta Consultiva de Contractació, sobre l'ús del català en la contractació amb l'Administració Pública, el contractista ha d'emprar el català en les seves relacions amb l'Administració de la Generalitat derivades de l'execució del contracte. Així mateix, el contractista ha de lliurar tota la documentació tècnica requerida almenys en llengua catalana.

Així mateix, en tot cas, el contractista queda subjecte a les obligacions derivades de la Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística i de les disposicions que la desenvolupen. En l'àmbit territorial de la Vall d'Aran ha d'emprar l'aranés, d'acord amb la Llei 16/1990, de 13 de juliol, sobre el règim especial de la Vall d'Aran i amb la normativa pròpia del Conselh Generau d'Aran que la desenvolupi.

2.1.- Tasques prèvies a l'inici de les obres

2.1.1.- Reunió d'inici d'Obra

El Coordinador assistirà a la reunió prèvia a l'inici de l'obra que convoqui Infraestructures.cat, juntament amb el Contractista, la Direcció Facultativa de la qual forma part i l'Assistència ambiental (si escau), en la qual el Contractista presentarà el Pla de treballs, el Pla de Seguretat i Salut i el Pla d'Assegurament de la qualitat i el medi ambient (PAQMA) per tal que siguin revisats i comentats per part dels assistents a la reunió. Almenys 5 dies abans de la data d'aquesta reunió, el Contractista haurà de fer arribar aquests documents al Coordinador, a la Direcció facultativa de la qual forma part i a Infraestructures.cat per a la seva revisió prèvia.

2.1.2.- Comunicació d'obertura del Centre de Treball

El Coordinador, abans de l'inici de les obres, comprovarà que el contractista ha realitzat la pertinent comunicació d'Obertura de Centre de Treball, a l'autoritat laboral competent. En cas de no haver realitzat

aquest la dita comunicació, el CSS prohibirà l'inici dels treballs per mitja d'un escrit al Llibre d'Incidències que es remetrà a l'Inspecció de Treball. El Coordinador inclourà, una còpia, de la Comunicació d'Obertura de Centre de Treball, dins la carpeta corresponent de l'Àrea Col·laborativa.

2.1.3.- Aprovació del Pla de Seguretat i Salut

El Contractista elaborarà un Pla de Seguretat i Salut, en base a l'Estudi de Seguretat i Salut del projecte, seguint la sistemàtica continguda en el Plec de prescripcions per a l'elaboració del Pla de Treballs, el Pla de Seguretat i Salut i el PAQMA per part del Contractista (PLP-55), que serà presentat al Coordinador almenys 5 dies abans de la reunió d'inici de l'obra per tal que sigui revisat i posteriorment comentat durant la reunió amb Infraestructures.cat i la Direcció facultativa de la qual forma part.

En aquest Pla s'analitzarà, estudiarà i desenvoluparà el conjunt de documents elaborats pel Contractista adaptables en el temps, que amb coherència amb el projecte i partint de l'Estudi de Seguretat i Salut adaptat al seu propi sistema constructiu, permeten desenvolupar els treballs en les degudes condicions preventives.

El Coordinador verificarà que hi siguin incloses, si s'escau, les propostes de mesures alternatives de prevenció que el Contractista proposi amb la corresponent justificació tècnica. Aquesta proposta no podrà mai implicar una disminució dels nivells de protecció previstos a l'estudi. Hauran també d'incloure la valoració econòmica de les propostes aportades, que no podrà implicar mai disminució de l'import total del pressupost.

El Coordinador abans de la signatura del contracte, aprovarà el Pla de Seguretat i Salut.

En cas de discrepàncies tècniques o de base econòmica amb el Pla de Seguretat i Salut presentat pel Contractista, el Coordinador convocarà tantes reunions de treball com siguin necessàries per determinar-ne el contingut definitiu.

Totes les modificacions, annexes i/o actualitzacions que es facin del Pla de Seguretat i Salut s'hauran de realitzar a petició del Coordinador mitjançant escrit al Llibre d'Incidències, amb determinació de la data de lliurament, que en tot cas haurà de ser prèvia a l'inici dels treballs corresponents. Totes aquestes modificacions, annexes i/o actualitzacions hauran de ser aprovades pel Coordinador.

2.1.4.- Planificació de la coordinació en fase d'execució.

El Coordinador té com a màxim objectiu la coordinació de les activitats preventives de tots els contractistes i subcontractistes de l'obra.

El Coordinador haurà d'establir i definir una planificació d'actuacions. Aquesta planificació s'adaptarà a les condicions determinants del desenvolupament de l'obra, del temps i de les característiques pròpies del projecte i dels contractistes.

Per poder realitzar la planificació haurà de prendre en consideració les activitats següents:

- Elaborar un calendari o Pla de treball, referenciat al Pla de Treballs de l'obra.
- Establir uns objectius i una relació de tasques que s'han de dur a terme en la fase d'execució, d'acord amb les característiques del projecte, la Direcció facultativa de la qual forma part i els contractistes.
- Organitzar i planificar les activitats com a coordinador en fase d'execució d'obra.
- Disposar dels documents i instruments de gestió adequats pel treball encarregat.
- Coordinar la realització de l'establert als plans de seguretat i salut (en el cas de diferents contractistes).
- Determinar l'accés a la documentació i, en particular, al Llibre d'Incidències.

2.1.5.- Reunions de seguretat

El Coordinador preveurà la planificació les reunions de seguretat ordinàries, podent sorgir per qüestions d'actualitat noves necessitats de reunions.

L'objectiu d'aquestes reunions és el coneixement de les parts, la identificació de les activitats a realitzar, de les mesures de seguretat a implantar i la comunicació entre les parts implicades a fi d'evitar coactivitats.

Es tractaran els temes relatius a:

- Determinació del seguiment de la implantació del Pla de seguretat i salut
- Determinació del mètode de control d'accés a l'obra
- Seguiment i compliment de les prescripcions del Pla de seguretat i salut
- Seguiment de modificacions de terminis, solapament de treballs
- Comprovació del contingut de les accions de formació i informació dels riscos específics de l'obra a empreses i treballadors
- Sol·licitud d'annexes o modificacions dels plans de seguretat i salut

Quan una empresa o autònom s'incorpori a l'obra i no hagi participat de les reunions prèvies de seguretat, es reuniran amb el Coordinador per rebre la informació sobre el Pla de Seguretat i Salut, els riscos específics de l'obra, les normes internes, les instruccions de seguretat, i totes aquelles qüestions necessàries pel bon desenvolupament de la seguretat a l'obra.

El Coordinador donarà a conèixer la seva missió i els seus objectius, així com recordarà els principis generals de la coordinació pels quals es regeix.

- Reunió de seguretat amb noves empreses o treballadors.
- Anàlisi de solucions tècniques i organitzatives presentades pel Contractista.
- Anàlisi de la durada de les fases d'obra i tasques.
- Organitzar la coordinació d'activitats empresarials previstes.
- Control de la tasca dels recursos preventius.

2.1.6.- Gestió d'emergències

- Organitzar el sistema d'actuació, amb totes les empreses, en cas d'accident perquè s'activin els plans d'emergència, evacuació i primers auxilis.
- Coordinar els plans d'emergència de les diferents empreses.
- Conèixer els interlocutors dels plans d'emergència.

2.2.- Tasques durant l'execució de l'obra

- Obtenir el Llibre d'Incidències i determinar les formes d'accés al mateix.
- Tenir cura del Llibre d'Incidències que haurà d'estar sempre a l'obra.
- Fer anotacions al Llibre d'Incidències al Llibre en seguiment de l'establert al Pla de Seguretat i Salut.

En particular quan detecti:

- Un incompliment del dispostat en el Pla de seguretat i salut o en les mesures de seguretat previstes.
- Situacions de risc greu o imminent per a la seguretat i la salut dels treballadors. En aquest cas es podrà disposar la paralització total o parcial de l'obra.
- Tots els accidents, encara que siguin lleus, si comporten atenció mèdica fora del recinte de l'obra.

Aquestes anotacions fetes pel Coordinador seran signades pel mateix i tindran l'assabentat del representant a l'obra del Contractista.

El Coordinador enviarà còpia de l'anotació realitzada al Llibre d'Incidències, en un termini de 24 hores des de la realització de l'anotació, a la Inspecció de Treball i Seguretat Social, en cas de reincidència en un incompliment detectat prèviament

- Emetre informes mensuals

El Coordinador haurà d'elaborar un informe mensual del seguiment de la Seguretat i Salut a l'obra, que haurà de presentar entre el dia 1 i 5 de cada mes, informant del grau de compliment del Pla per part del Contractista. El contingut detallat d'aquests informes mensuals es descriu al "Manual del contingut a incorporar a les carpetes de l'Àrea Col·laborativa (MAN-24)" que es pot trobar en aquest portal.

- Realitzar el seguiment i vigilància del compliment de l'establert en el Pla de Seguretat i Salut
- Garantir que s'apliquin els principis de l'acció preventiva.
- Realitzar comprovacions sobre el compliment per part del Contractista principal del que disposa la Llei Reguladora de la Subcontractació en el sector de la Construcció.
- Realitzar comprovacions sobre el compliment per part del Contractista dels deures d'afiliació i alta a la seguretat social del seu personal i del personal que subcontracti amb caràcter previ a l'inici de l'activitat, així com els deures de notificació a Infraestructures.cat establerts en el contracte.
- Fer anotacions al Llibre de Subcontractació de l'obra en referència a les anotacions realitzades en el Llibre d'Incidències relatives a cadascun dels Contractistes i Subcontractistes.
- Realitzar visites d'obra de seguretat (programades o no).

El contractista haurà de facilitar l'accés a tota la informació que el Coordinador estimi necessària per al desenvolupament de les seves obligacions.

- Assistir a totes les convocatòries que realitzi Infraestructures.cat, la Inspecció de Treball i els Departaments de la Generalitat.
- Participar en les visites d'obra
- Paralització de l'obra

El Coordinador haurà de paralitzar l'obra totalment o parcialment, en cas de risc greu o imminent per a la seguretat i la salut dels treballadors (*també Plec DO i contracte de contractista*), i comunicar-ho immediatament a la Inspecció de Treball, a la Direcció facultativa de la qual forma part, als contractistes, als subcontractistes afectats i als representants dels treballadors.

- Investigació d'accidents

En cas d'accident el Coordinador realitzarà una investigació d'accidents segons el model de Infraestructures.cat que trobarà a l'Àrea Col·laborativa, amb la finalitat de determinar les causes. Amb la investigació d'accident es prendran les mesures correctores adequades per evitar nous accidents.

Aquesta investigació d'accidents no és la que ha de realitzar obligatòriament cada empresa, sinó una complementària a aquesta, que servirà per coordinar, comunicar i aprovar noves mesures o accions correctores, que s'hauran de comunicar als diferents contractistes.

- Col·laboració amb la Inspecció de Treball

El Coordinador col·laborarà amb la inspecció de treball aportant la informació que en el seu cas se li requereixi.

- Col·laboració amb la Direcció facultativa de la que en forma part, en la presa de decisions tècniques i organitzatives per planificar els diferents treballs o fases que es desenvolupen simultània o successivament.
- Col·laboració amb la Direcció facultativa de la qual forma part en tot allò que precisi pel desenvolupament de les seves funcions, així com facilitar la informació que li sigui necessària.
- Establir, per a les visites de persones alienes a l'obra, la necessitat de tenir la relació de persones autoritzades per l'accés, designació de responsables de l'accés i donar instruccions pel seu control.
- Sol·licitar a Infraestructures.cat la conformitat prèvia de l'accés a l'obra de persones alienes a la mateixa.